UD5. Biblioteca java.util.concurrent

Concurrència i Sistemes Distribuïts

Objectius de la Unitat Didàctica

- ldentificar les limitacions de les primitives bàsiques Java estudiades en la UD3 (on es van explicar els monitors).
- Conèixer la biblioteca java.util.concurrent, que ofereix interfícies i classes per a facilitar el desenvolupament d'aplicacions concurrents.
 - Il ·lustrar la utilització de les eines que ens ofereix aquesta biblioteca o package.

- Inconvenients de les primitives bàsiques de Java
- Java.util.concurrent
- Elements de la biblioteca

- Les primitives bàsiques de Java vistes fins ara són molt útils en aplicacions simples, però insuficients per a aplicacions complexes
 - Recordatori:
 - Suport per a monitors, on es garanteix exclusió mútua entre tots els mètodes qualificats com "synchronized" per a un determinat objecte.
 - Declaració implícita d'una condició interna per a cada objecte
 - □ Es poden utilitzar els mètodes wait(), notify() i notifyAll(), que actuen sobre la condició interna implícita.
 - Amb açò s'implementa una forma limitada de la variant de Lampson i Redell.

- Limitacions de les primitives bàsiques de Java relacionades amb l'exclusió mútua:
 - No es pot establir un termini màxim d'espera a l'hora de "sol·licitar" l'entrada al monitor
 - Si el monitor està ocupat, el fil es queda esperant i no es pot interrompre voluntàriament.
 - 2. No es pot preguntar per l'estat del monitor abans de sol·licitar l'accés.
 - ► En ocasions interessa consultar si el *lock* (o monitor) està lliure o ocupat sense necessitat de bloquejar-se (Exemple: usant tryLock)
 - □ Especialment útil per a evitar possibles interbloquejos.
 - □ Amb mètodes synchronized aquesta consulta no és possible.

- Limitacions de les primitives bàsiques de Java relacionades amb l'exclusió mútua (cont.):
 - 3. Les eines que garanteixen exclusió mútua estan orientades a blocs.
 - És a dir, estan orientades a mètodes complets o a seccions de codi més xicotetes.
 - No podem adquirir un *lock* en un mètode i alliberar-lo dins d'un altre mètode.
 - 4. No podem estendre la seua semàntica.
 - Exemple: en problema lectors-escriptors, no podem utilitzar aquestes construccions per a definir exclusió mútua entre fils escriptors o entre escriptors i lectors, però no entre múltiples lectors.

- Limitacions relacionades amb la sincronització condicional:
 - 1. Solament podrà existir una única condició en cada monitor.
 - Tots els fils que se suspenen en un monitor van a parar a una mateixa cua, amb independència del motiu (condició) pel qual se suspenen.
 - 2. S'utilitza la variant de Lampson i Redell.
 - El programador està obligat a utilitzar una estructura del tipus:

```
while (expressió lògica) wait();
```

per a consultar l'estat del monitor i suspendre's.

- Inconvenients de les primitives Java
- Java.util.concurrent
- Elements de la biblioteca

Biblioteca java.util.concurrent

- ▶ J2ES 5.0 introdueix el paquet java.util.concurrent
 - Ofereix construccions d'alt nivell.
 - Garanteixen:
 - + Productivitat
 - ☐ Facilita desenvolupament/manteniment d'aplicacions concurrents de qualitat.
 - + Prestacions
 - ☐ Més eficient i escalable que les implementacions típiques.
 - + Fiabilitat
 - □ Comprovacions extensives contra interbloquejos, condicions de carrera, inanició...

Elements en java.util.concurrent

- La biblioteca inclou diversos elements útils:
 - Locks
 - Variables condició
 - Col leccions concurrents
 - Variables atòmiques
 - Sincronització: Semàfors i Barreres
 - Entorn per a l'execució de fils
 - Temporització precisa

- java.util.concurrent.locks proporciona diferents classes i interfícies per a la gestió i desenvolupament de múltiples tipus de locks.
- Característiques:
 - Permet especificar si es requereix una gestió equitativa (fair) de la cua d'espera mantinguda pel lock.
 - Es faciliten diferents tipus de locks, amb semàntica diferent.
 - Exemple: *locks* orientats a exclusió mútua, *locks* que resolen el problema de lectors-escriptors.
 - Ofereix un mètode tryLock() que no suspèn l'invocador si el lock ja ha sigut tancat per un altre fil.
 - ► Es trenca així la condició de retenció i espera (vista en la Unitat 4 Interbloquejos).

Locks: ReentrantLocks

- Exemple de classe *lock* oferida: ReentrantLock
 - Implementa un lock reentrant:
 - Dins de la secció de codi protegida pel *lock* es podrà tornar a utilitzar aquest mateix *lock* sense que hi haja problemes de bloqueig.
 - Resol les limitacions de la sentència 'synchronized'
 - Implementació molt eficient.
 - Permet especificar un termini màxim d'espera per a obtenir el lock.
 - Utilitzant el mètode tryLock indicant un timeout.
 - Permet definir diferents variables condició, segons es requerisca en el monitor.
 - Utilitzant el mètode newCondition()
 - Permet tancar i obrir els locks en diferents mètodes de l'aplicació.
 - □ No restringeix l'ús dels objectes lock a la construcció de monitors.
 - Suport per a interrupcions sobre fils que esperen adquirir un lock.
 - □ Es poden interrompre les esperes usant Thread.interrupt()

Locks: ReentrantLocks

Inconvenients:

- Amb un monitor bàsic de Java, la gestió de locks és implícita.
 - □ El programador no ha de preocupar-se del tancament i obertura dels *locks*.
 - □ Però amb **ReentrantLock**, el programador ha d'assegurar-se d'obrir el *lock* corresponent en alliberar un recurs que s'use en exclusió mútua.
- S'han de controlar les excepcions que es puguen generar dins d'una secció crítica protegida per *un ReentrantLock*.
 - □ El codi associat a l'excepció ha d'assegurar que s'execute el mètode unlock() sobre aquest ReentrantLock.
- Recomanació: seguir aquesta estructura dels protocols d'entrada i eixida:

```
Lock x = new ReentrantLock ();

x.lock();
// Protocol d'entrada.

try {

... //Secció crítica (on s'actualitza l'estat de l'objecte)
} finally {
 x.unlock();
 // Protocol d'eixida.
}
```


Variables condició

- Recordem que la classe Object inclou mètodes especials per a sincronització entre fils: wait, notify, notifyAll.
 - És fàcil usar-los de forma incorrecta.
 - Existeix interacció entre notificació i locking.
 - Per a esperar o notificar cal tancar prèviament el "lock" associat a l'objecte.
- Amb java.util.concurrent tenim construccions de major nivell, i per tant es redueix la necessitat d'utilitzar wait/notify/notifyAll.
- Però si es necessiten, podem utilitzar variables condició:
 - La interfície **Condition** permet declarar qualsevol nombre de variables condició en un *lock*.
 - ▶ En molts casos utilitzar múltiples variables condició permet un codi més llegible i eficient.
 - □ Per exemple, en el problema dels productors/consumidors.
 - L'objecte *lock* actua com una factoria per a variables condició associades a aquest.
 - Només podem definir variables condició dins d'un lock.

Variables Condició

- ▶ El mètode newCondition() de la classe **ReentrantLock** permet generar totes les cues d'espera (condicions) que resulten necessàries.
- Aquest mètode retorna un objecte que implanta la interfície Condition, que ofereix els següents mètodes:
 - await(): suspèn un fil en la condició.
 - Inclou variants per a especificar temps màxims d'espera, deadlines, gestió d'interrupcions.
 - > signal(): notifica l'ocurrència de l'esdeveniment esperat a un dels fils que estiguera esperant-lo.
 - signalAII(): notifica l'ocurrència de l'esdeveniment esperat a tots els fils suspesos en la condició.
- Observeu que en els monitors bàsics, els mètodes amb funcionalitat similar s'anomenen: wait(), notify(), notifyAll().

Exemple.- Lock i condition

```
class BufferOk implements Buffer {
  private int elems, cap, cua, N;
  private int[] dades;
  Condition noPle, noBuit;
  ReentrantLock lock;
  public BufferOk(int N) {
     dades = new int[N];
     this.N=N;
     cap = cua = elems = 0;
     lock= new ReentrantLock();
     noPle=lock.newCondition();
     noBuit=lock.newCondition();
```

```
public int get() {
  int x;
  try {
     lock.lock();
     while (elems==0) {
        System.out.println("Consumidor esperant ...");
        try {noBuit.await();}
        catch(InterruptedException e) {}
     x=dades[cap]; cap= (cap+1)%N; elems--;
     noPle.signal();
  } finally {lock.unlock();}
  return x;
public void put(int x) {
   try{
     lock.lock();
     while (elems==N) {
        System.out.println("Productor esperant ...");
        try {noPle.await();}
        catch(InterruptedException e) {}
     dades[cua]=x; cua= (cua+1)%N; elems++;
     noBuit.signal();
  } finally {lock.unlock();}
```


Col leccions concurrents

- Moltes aplicacions requereixen accés a col·leccions d'objectes
 - Ex.- Entre les biblioteques Java apareixen Map (vector associatiu), List (talla dinàmica), Queue (política FIFO)
 - Però no són thread-safe (no es poden compartir de forma segura entre diversos fils).
- Java.util.concurrent inclou versions thread-safe:
 - Classes ConcurrentHashMap, ConcurrentSkipListMap, implantant la interfície Map.
 - CopyOnWriteArrayList, per a implantar la interfície List.
 - Interfície BlockingQueue, estén a Queue.
 - Implementacions concurrents, eficients de Queue:
 - □ ArrayBlockingQueue, ConcurrentLinkedQueue, LinkedBlockingQueue, PriorityBlockingQueue, DelayQueue, SynchronousQueue.

Col leccions concurrents.- Exemple: BlockingQueue

- Mètodes de la interfície BlockingQueue:
 - Per a inserir elements en la cua:
 - add(): si no hi ha espai, es genera una excepció.
 - offer(): si no hi ha espai, retorna false.
 - put(): si no hi ha espai, el fil es queda esperant.
 - Per a extraure elements de la cua:
 - take(): recupera i elimina el primer element de la cua. Espera si fóra necessari fins que hi haja algun element que extraure.
 - **poll**(): igual que **take**, però si no hi ha elements en cua, s'espera com a màxim l'interval especificat.
 - remove(): elimina de la cua la instància de l'objecte subministrada.
 - peek(): retorna el primer element de la cua, sense extraure'l.
 - Altres mètodes:
 - remainingCapacity(): retorna el nombre d'elements que encara es poden inserir en la cua.
 - **contains**(): retorna **true** si la cua conté l'objecte indicat com a argument.
 - drainTo(): elimina tots els elements de la cua i els afig a la col·lecció subministrada.

Col ·leccions concurrents.- Exemple: BlockingQueue

- Problema del productor/consumidor
- El buffer és una BlockingQueue:
 - Cua (política FIFO) de capacitat configurable.
 - El fil que vol extraure un element espera si la cua està buida.
 - El fil que vol inserir un element espera si no hi ha espai.

```
class Producer implements Runnable {
 private final BlockingQueue queue;
 Producer(BlockingQueue q) { queue = q; }
 public void run() {
   try {
    while(true) { queue.put(produce()); }
   } catch (InterruptedException ex) {...}
 Object produce() { ... }
class Consumer implements Runnable {
 private final BlockingQueue queue;
 Consumer(BlockingQueue q) { queue = q; }
 public void run() {
   try {
    while(true) { consume(queue.take()); }
   } catch (InterruptedException ex) {...}
 void consume(Object x) { ... }
class Setup {
 void main() {
   BlockingQueue q = new SomeQueueImplementation();
   Producer p = new Producer(q);
   Consumer c1 = new Consumer(q);
   Consumer c2 = new Consumer(q);
   new Thread(p).start();
   new Thread(c1).start();
   new Thread(c2).start();
```


Variables atòmiques (java.util.concurrent.atomic)

- Defineix classes que suporten l'accés concurrent segur a variables simples
 - tipus primitius (AtomicBoolean, AtomicInteger, AtomicLong)
 - referències (AtomicReference)
- Útil per a:
 - Implementar algorismes concurrents de forma eficient.
 - Implementació de comptadors.
 - Generadors de seqüències de nombres.
- Permet tractar atòmicament diferents operadors
 - L'operació ++ sobre un enter no és atòmica, però AtomicInteger té una operació d'increment atòmica.
 - També operacions com getAndSet, compareAndSet, etc.
- La implementació és molt eficient
 - Més del que podem obtenir utilitzant synchronized

Variables Atòmiques.- Exemple

Amb la nostra classe

```
class ID {
  private static long nextID = 0;
  public static synchronized
    long getNext() {
      return nextID++;
public class ExCounter extends Thread{
  ID counter;
  public ExCounter(ID c) {counter=c;}
  public void run() {
    System.out.println("counter value: "+
     (counter.getNext()));
  public static void main(String[] args) {
    ID counter= new ID();
    new ExCounter(counter).start();
    new ExCounter(counter).start();
    new ExCounter(counter).start();
```

Amb AtomicLong

Mètodes addAndGet, compareAndSet, decrementAndGet, incrementAndGet, getAndDecrement, getAndIncrement, getAndSet, toString, get, ...

- La classe Semaphore permet la sincronització entre fils
 - ▶ En lloc de P() i V() s'usen els mètodes acquire() i release()
 - acquire(): espera fins a disposar d'un permís, i llavors el consumeix
 - release(): afig un permís, i possiblement allibera un fil esperant en un acquire()
 - Es pot emprar per a protegir seccions crítiques (ex: mutex) o per a sincronitzar fils.
 - Porta associat un comptador que s'inicialitza en la creació.
 - Si s'inicialitzen a I permeten garantir exclusió mútua en l'accés a una determinada secció de codi, usant acquire() com a protocol d'entrada i release() com a protocol d'eixida.
 - Si s'inicialitzen a un valor positiu **superior a** I poden utilitzar-se per a limitar el grau de concurrència en l'execució d'una determinada secció de codi.
 - Si s'inicialitzen a **zero** garanteixen cert ordre d'execució entre dos o més fils.

Sincronització.- Classe Semaphore

Exemple 1: es pot utilitzar per a protegir seccions crítiques (iniciant el comptador a 1).

```
import java.util.concurrent.Semaphore;
class Process2 extends Thread {
    private int id;
    private Semaphore sem;
    private void busy() {
          try {sleep(new java.util.Random().nextInt(500));}
          catch (InterruptedException e) {}
    private void msg(String s)
                                   {System.out.println("Thread " + id + s);}
                                  {msq(" is NON critical"); busy();}
    private void noncritical()
    private void critical()
                                {msq(" entering CS"); busy(); msq(" leaving
CS");}
    public Process2(int i, Semaphore s) {id = i; sem = s;}
    public void run() {
         for (int i = 0; i < 2; ++i) {
               noncritical();
               try {sem.acquire();} catch (InterruptedException e) {}
               critical();
               sem.release();
    public static void main(String[] args) {
          Semaphore sem = new Semaphore(1, true); //permisos, fair?
         for (int i = 0; i < 4; i++)
               new Process2(i, sem).start();
```

```
C:\CSD>java Process2
Thread 0 is NON critical
Thread 3 is NON critical
Thread 1 is NON critical
Thread 2 is NON critical
Thread 2 entering CS
Thread 2 leaving CS
Thread 2 is NON critical
Thread 1 entering CS
Thread 1 leaving CS
Thread 1 is NON critical
Thread 3 entering CS
Thread 3 leaving CS
Thread 3 is NON critical
Thread 0 entering CS
Thread 0 leaving CS
Thread 0 is NON critical
Thread 2 entering CS
Thread 2 leaving CS
Thread 3 entering CS
Thread 3 leaving CS
Thread 0 entering CS
Thread 0 leaving CS
Thread 1 entering CS
Thread 1 leaving CS
```


Sincronització.- Classe Semaphore

Exemple 2: sincronització

```
import java.util.concurrent.Semaphore;
class ProdCons extends Thread {
    static final int N=6; // buffer size
    static int head=0, tail=0, elems=0;
    static int[] data= new int[N];
    static Semaphore item= new Semaphore(0,true);
    static Semaphore slot= new Semaphore(N,true);
    static Semaphore mutex= new Semaphore(1,true);
    public static void main(String[] args) {
         new Thread(new Runnable() { // producer
               public void run() {
                    for (int i=0; i<10; i++) {
                        busy();
                        put(i);
         }).start();
         new Thread(new Runnable() {// consumer
               public void run() {
                    for (int i=0; i<10; i++) {
                        busy();
                        System.out.println(get());
          }).start();
    }
```

```
private static void busy() {
   try {sleep(new java.util.Random().nextInt(500));}
   catch (InterruptedException e) {}
}
public static int get() {
  try {item.acquire();} catch (InterruptedException e) {}
  try {mutex.acquire();} catch (InterruptedException e) {}
  int x=data[head]; head= (head+1)%N; elems--;
  mutex.release();
  slot.release();
  return x;
}
public static void put(int x) {
  try {slot.acquire();} catch (InterruptedException e) {}
  try {mutex.acquire();} catch (InterruptedException e) {}
  data[tail]=x; tail= (tail+1)%N; elems++;
  mutex.release();
  item.release();
```


- Permeten sincronitzar a múltiples fils d'execució.
- En java.util.concurrent existeixen dos tipus diferents de barreres:
 - CyclicBarrier, CountDownLatch.

CyclicBarrier:

- Permet que un conjunt de fils s'esperen mútuament en un punt comú.
- Poden continuar quan determinat nombre de fils arriben a la barrera.
 - Els fils es van suspenent, usant el mètode await() de la barrera, fins que l'últim dels fils invoque await(). Llavors, tots els fils del grup es reactiven i podran continuar.
- El nombre de fils a suspendre s'indica en el constructor de la barrera.
- Es reutilitzable (per açò es diu que és cíclica)
 - Quan es permet passar als fils, es restauren les condicions inicials.
 - Torna a permetre que esperen els fils que arriben, etc.
- Ideal per a aplicacions iteratives.
 - Ex.- en cada iteració un fil treballador (Worker) processa una columna de la matriu, i un coordinador (Solver) barreja els resultats

Barreres: CyclicBarrier

- En el constructor de CyclicBarrier s'indica:
 - Nombre de fils que formen el grup.
 - Opcional: argument Runnable amb codi a executar abans de la reactivació dels fils.
- El mètode principal és await().

```
class Solver {
  final int N;
  final float[][] data;
  final CyclicBarrier barrier;
  class Worker implements Runnable {
   int myRow;
   Worker(int row) { myRow = row; }
   public void run() {
    while (!done()) {
      processRow(myRow);
      try {barrier.await();}
     catch (InterruptedException e) {return;}
     catch (BrokenBarrierException e) {return;}
  public Solver(float[][] matrix) {
   data = matrix;
   N = matrix.length;
   barrier = new CyclicBarrier(N,
     new Runnable() {
     public void run() {
        mergeRows(...);
   for (int i = 0; i < N; ++i)
    new Thread(new Worker(i)).start();
   waitUntilDone();
```


Barreres: CountDownLatch

CountDownLatch:

- Permet suspendre un grup de fils, quedant aquests a l'espera que ocórrega algun esdeveniment que ha de ser generat per un fil aliè al grup.
- Es manté un comptador d'esdeveniments. En el constructor s'especifica el valor inicial del comptador.
- La barrera es crea inicialment tancada.
- Mètodes que ofereix:
 - await(): els fils es bloquegen en la barrera mentre estiga tancada (és a dir, el seu comptador és superior a zero)
 - countDown(): decrementa en una unitat el valor del comptador (si era superior a zero).
 - ☐ Si el comptador passa a valdre 0, la barrera s'obri, alliberant tots els fils bloquejats.
 - □ Una vegada oberta, la barrera romandrà en aquest estat.
 - □ Amb la barrera oberta, si algun fil usa await(), no es bloqueja.

La barrera és d'un sol ús:

- Una vegada a zero, roman així.
- Si es desitja reutilització, usar CyclicBarrier.

Barreres: CountDownLatch

Exemple d'ús:

- Tenim dues barreres CountDownLatch.
 - startSignal: perquè tots els Worker comencen alhora.
 - doneSignal: on Driver espera que tots els Worker finalitzen el seu treball.
- Inicialment, tots els Worker se suspenen en startSignal.
 - Esperen ací fins que el fil *Driver* fa un startSignal.countDown().
- El Driver es queda suspès en doneSignal, fins que el comptador (inicialment a N) arribe a 0.
 - Cada Worker, en acabar, el decrementa en una unitat amb doneSignal.countDown()

```
class Driver { // ...
  void main() throws InterruptedException {
   CountDownLatch startSignal = new CountDownLatch(1);
   CountDownLatch doneSignal = new CountDownLatch(N);
   for (int i = 0; i < N; ++i)
    new Thread(new Worker(startSignal,
doneSignal)).start();
   doSomethingElse();
   startSignal.countDown(); //all threads proceed
   doSomethingElse();
   doneSignal.await(); // wait for all to finish
class Worker implements Runnable {
  private final CountDownLatch startSignal;
  private final CountDownLatch doneSignal;
  Worker(CountDownLatch start, CountDownLatch done) {
    startSignal = start;
    doneSignal = done;
  public void run() {
    try {
     startSignal.await();
     doWork();
     doneSignal.countDown();
    } catch (InterruptedException ex) {return;}
  void doWork() { ... }
```


Entorn per a l'execució de fils

- La classe Executor ofereix un entorn per a la invocació, planificació, execució i control de polítiques d'execució.
- Segons el tipus específic d'Executor que usem, podem executar tasques en:
 - Un fil de nova creació.
 - Un fil d'execució ja existent.
 - Un fil únic en background (ex.- com els esdeveniments en JavaFx).
 - Un thread-pool (ex.- per a servidor)
 - Mantenir un conjunt de fils ja creats, reciclant-los perquè executen noves tasques.
- Polítiques configurables:
 - Límit en la longitud de la cua, política de saturació...
 - Possibilitat d'executar repetidament un fil amb un període donat.
 - Preveu el consum desmesurat de recursos.
 - Genera aplicacions més estables

Temporització precisa

- Java bàsic mesura el temps mitjançant el mètode System.currentTimeMillis(), que retorna el valor del rellotge mantingut pel sistema operatiu.
 - Retorna el nombre de mil·lisegons transcorreguts des de l'1 de gener de 1970.
 - Per a mesurar intervals (ex. per a valorar rendiment) restem el valor de dues invocacions del mètode en diferents instants.
- Inconvenients de System.currentTimeMillis()
 - Aquest rellotge està fora de la JVM, i pot canviar de forma impredictible (ex. un servei NTP –servidor de temps en xarxa- pot ajustar periòdicament el rellotge).
 - La precisió depèn de la plataforma (ex.- precisió d'Ims en Unix, 50ms en Windows).
 - Consequència: no mesura intervals de manera exacta.
- Java 1.5.0 va introduir el mètode System.nanoTime(), que permet mesurar intervals de manera més precisa.
 - Retorna el valor actual del temporitzador més exacte del sistema (ex. temporitzador de la CPU).
 - Resultat en nanosegons.

```
long startTime = System.nanoTime();
// ... the code being measured ...
long estimatedTime = System.nanoTime() - startTime;
```


Temporització precisa

- Per a especificar la durada d'un interval de bloqueig, la biblioteca java.util.concurrent.TimeUnit introdueix el tipus enumerat TimeUnit.
 - Permet especificar la unitat temporal quan es defineix un interval de temps: MICROSECONDS, MILLISECONDS, NANOSECONDS, SECONDS
 - Es pot utilitzar per a indicar durada en tots els mètodes que accepten timeouts:
 - BlockingQueue.offer(), BlockingQueue.poll(), Lock.tryLock(), Condition.await(), Thread.sleep()
 - Inclou mètodes per a realitzar les conversions entre les unitats.
 - Ex.- es vol especificar que la durada d'una espera de tryLock és de 180 microsegons:

```
Lock lock = ...;
if ( lock.tryLock(180L, TimeUnit.MICROSECONDS) ) ...
```


Resultats d'aprenentatge de la Unitat Didàctica

- En finalitzar aquesta unitat, l'alumne ha de ser capaç de:
 - Identificar els inconvenients de les primitives bàsiques de Java.
 - Descriure les eines del package java.util.concurrent que faciliten el desenvolupament d'aplicacions concurrents:
 - Il ·lustrar la utilització dels *locks* i les *condicions*. Comparar-los amb els monitors.
 - Interpretar ús de col·leccions concurrents thread-safe (ex. BlockingQueue)
 - Descriure el funcionament de les classes atòmiques. Comparar AtomicInteger amb els monitors.
 - ll lustrar l'ús de semàfors (Semaphore) per a sincronització.
 - Il ·lustrar el funcionament de les barreres, distingint entre CyclicBarrier i CountDownLatch.
 - Identificar les interfícies per a la gestió de la generació de fils, com la interfície Executor.
 - ldentificar el mecanisme de temporització precisa que s'ofereix.